

USTAVNI SUD CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2019. godine, razmotrila je Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 12 stav 5 Zakona o tajnosti podataka („Službeni list CG“, 14/08, 76/09, 41/10, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 i 48/15), koju je za NVO „MANS“ podnio Veselin Radulović, advokat iz Podgorice, a koju je Ustavni sud Crne Gore, aktom broj U-I br. 11/19 od 23. maja 2019. godine, dostavio Vladi Crne Gore na mišljenje.

S tim u vezi Vlada Crne Gore daje sljedeće

MIŠLJENJE

Podnosilac u inicijativi navodi da je osporena odredba Zakona o tajnosti podataka suprotna Ustavu Crne Gore, Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i stavovima Evropskog suda za ljudska prava, kao i da ona uvodi novi interes zbog koga se može proizvoljno ograničiti pristup informacijama i ostavlja mogućnost ograničenja pristupa informacijama radi prikrivanja, zloupotrebe, korupcije ili vršenja drugih krivičnih djela.

Smatramo da nema osnova za prihvatanje podnijete inicijative.

Osporenim odredbom člana 12 stav 5 Zakona o tajnosti podataka propisano je da se stepen "INTERNO" određuje za podatke čijim bi otkrivanjem nastupile štetne posljedice za ostvarivanje funkcije organa.

Odredbom člana 51 stav 2 Ustava propisano je da se pravo na pristup informacijama može ograničiti ako je to u interesu: zaštite života; javnog zdravlja; morala i privatnosti; vođenja krivičnog postupka; bezbjednosti i odbrane Crne Gore; spoljne, monetarne i ekonomske politike.

Saglasno ovoj ustavnoj odredbi, članom 3 Zakona o tajnosti podataka propisano je da su tajni podaci, podaci čijim bi otkrivanjem nepozvanom licu nastupile ili mogle nastupiti štetne posljedice **za bezbjednost i odbranu, vanjsku, monetarnu i ekonomsku politiku Crne Gore** i da se tajni podaci određuju pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Nadalje, članom 11 stav 1 Zakona o tajnosti podataka propisano je da se tajnom podatku iz člana 3 ovog zakona određuje jedan od stepena tajnosti: „STROGO TAJNO“, „TAJNO“, „POVJERLJIVO“ i „INTERNO“, a članom 12 ovog zakona propisano je da osnov za određivanje stepena tajnosti podatka predstavlja sadržaj tajnog podatka i **njegov značaj za bezbjednost i odbranu, vanjsku, monetarnu i ekonomsku politiku Crne Gore** (stav 1), stepen "STROGO TAJNO" određuje se za podatke čije otkrivanje bi

ugrozilo ili nanijelo neotklonjive štetne posljedice za bezbjednost i interese Crne Gore (stav 2), stepen "TAJNO" određuje se za podatke čijim bi otkrivanjem mogle nastupiti teže štetne posljedice za bezbjednost i interese Crne Gore (stav 3), stepen "POVJERLJIVO" određuje se za podatke čijim bi otkrivanjem mogle nastupiti štetne posljedice za bezbjednost i interese Crne Gore (stav 4), a stepen "INTERNO" određuje se za podatke čijim bi otkrivanjem nastupile štetne posljedice za ostvarivanje funkcije organa (stav 5).

Prema tome osnov za određivanje stepena tajnosti predstavlja sadržaj tajnog podatka i njegov značaj za bezbjednost i odbranu, vanjsku, monetarnu i ekonomsku politiku Crne Gore, a stepen tajnosti određuje se u zavisnosti od posljedica koje bi nastupile otkrivanjem podatka.

Uzimajući u obzir navedeno, jasno je da se stepen tajnosti „INTERNO“ može odrediti podatku iz oblasti bezbjednosti i odbrane, vanjske, monetarne i ekonomske politike Crne Gore, čijim bi otkrivanjem nastupile štetne posljedice za ostvarivanje funkcije organa.

Napominjemo, da su stepeni tajnosti „STROGO TAJNO“, „TAJNO“, „POVJERLJIVO“ i „INTERNO“ standardi Evropske Unije i Sjevernoatlantskog saveza i kao takvi prepoznati su propisima iz oblasti tajnih podataka drugih država i međunarodnim sporazumima o razmjeni i zaštiti tajnih podataka kojima se utvrđuju ekvivalenti stepena tajnosti. S tim u vezi dajemo primjere uporedne prakse u ovoj oblasti:

- Republika Slovenija – oznaka tajnosti „INTERNO“ koristi se za tajne podatke čije bi otkrivanje neovlašćenoj osobi moglo da šteti aktivnostima ili obavljanju poslova organa;

- Republika Hrvatska – stepenom tajnosti „INTERNO“ klasifikuju se podaci čije bi neovlašćeno otkrivanje naštetilo radu i izvršavanju zadataka državnih organa u obavljanju poslova iz područja odbrane, sigurnosno-obavještajnog sistema, vanjskih poslova, javne sigurnosti, kaznenog postupka, nauke, tehnologije, javnih finansija i ekonomije ukoliko su podaci od bezbjednosnog interesa za Republiku Hrvatsku;

- Republika Sjeverna Makedonija – podaci klasifikovani „INTERNO“ su podaci čije neovlašćeno otkrivanje bi prouzrokovalo štetu za funkcionisanje državnih organa, jedinica lokalne samouprave i dr. institucija koje su od značaja za javnu bezbjednost, inostrane poslove i bezbjednosne i obavještajne aktivnosti organa državne uprave Republike Makedonije;

- Republika Srbija – stepen „INTERNO“ određuje se radi sprječavanja nastanka štete za rad, odnosno obavljanje zadataka i poslova organa javne vlasti koji ih je odredio;

- Republika Bosna i Hercegovina – stepen „INTERNO“ određuje se za podatke čije bi neovlašćeno otkrivanje moglo štetiti djelovanju državnih, entitetskih ili organa, organizacija i institucija na ostalim nivoima državne organizacije Bosne i Hercegovine.

Takođe, naglašavamo da je Vlada Crne Gore utvrdila Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka, koji je, nakon dostavljanja Skupštini Crne Gore, povukla iz procedure radi sprovođenja javne rasprave. Ministarstvo odbrane je 11. juna 2019 godine, uputilo javni poziv za učešće u javnoj raspravi o Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka, koja je trajala do 10. jula 2019. godine. Nakon završetka javne rasprave Ministarstvo odbrane je pripremilo Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti koji će dostaviti Vladi Crne Gore na razmatranje i utvrđivanje.

Iz navedenih razloga, proizilazi da se osporenom odredbom ne uvodi novi osnov zbog kog se može proizvoljno ograničiti pristup informacijama, niti daje mogućnost ograničenja pristupa informacijama radi prikrivanja, zloupotrebe, korupcije ili vršenja drugih krivičnih djela, već se samo utvrđuju posljedice otkrivanja podataka i saglasno tim posljedicama određuju stepeni tajnosti za podatke..

Stoga smatramo da nema osnova da Ustavni sud Crne Gore prihvati inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 12 stav 5 Zakona o tajnosti podataka („Službeni list CG“, 14/08, 76/09, 41/10, 38/12, 44/12, 14/13, 18/14 i 48/15), koju je za NVO „MANS“ podnio Veselin Radulović, advokat iz Podgorice.